

Wmo Beleidsplan DRONTEN

2008 - 2011

“Samen voor elkaar”

November 2007

INHOUD

1. Inleiding "Samen voor elkaar"	3
2. Samenvatting	5
3. Meedoen als wet	7
3.1 Aanleiding en achtergrond	7
3.2 Doelstelling en uitgangspunten	8
3.3 Nieuwe sturingsfilosofie	9
3.4 Stand van zaken Dronten	9
4. Meedoen als maatschappelijke opgave	11
4.1 Mee laten doen	11
4.2 Wederkerigheid en wisselwerking	12
4.3 Mensen, mogelijkheden, medewerking	12
4.4 Ontmoeting en overleg	14
5. Bouwen aan de sociale infrastructuur van Dronten	15
5.1 Keuze beleidsthema's	15
5.2 Leren en verbeteren	16
5.3 Regie in drie speerpunten	17
5.4 Matrix voor ketenregie	18
6. Van heden naar toekomst	19
6.1 Ontwikkelingsmodel	19
6.2 Gemeentelijke regie	19
6.3 Overleg en besluitvorming	20
6.4 Financiële paragraaf	20
6.5 Planning proces	21
Bijlagen	
1. Beleidsthema's Wmo	22
2. Lijst van instellingen	38
3. Lijst met afkortingen en begrippen	40
4. Wetsartikelen Wmo	43
5. Publicaties van de gemeente in zake de Wmo	44

1. Inleiding “Samen voor elkaar”

Voor u ligt het Wmo beleidsplan van de Gemeente Dronten dat is geschreven als het vervolg op de invoering van de Wmo per januari 2007. De eerste taak was toen het regelen van de individuele verstrekkingen. Maar de Wet op de Maatschappelijke Ondersteuning houdt niet op bij de invoering van nieuwe gemeentelijke taken. De wet verwacht veel van de medewerking van de burger, het sociale netwerk en de gemeenschap. De kern is actief burgerschap te stimuleren en te faciliteren. De Wmo bestrijkt het gehele spectrum van het maatschappelijke leven, waaronder wonen, opgroeien, werken, leren, welbevinden, zorg, mobiliteit, recreëren, integreren, etc. De wet geeft de gemeente een brede verantwoordelijkheid voor het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van burgers.

Gelukkig is er in Dronten al veel voor elkaar. Mensen in Dronten dóen ook samen veel voor elkaar. Denk aan actieve buurtbewoners, jongerengroepen, de hulp vanuit de kerken, aan de scouting, aan sportverenigingen, de vrijwilligersvacaturebank, aan patiëntenverenigingen en gehandicaptenorganisaties. Zonder compleet te zijn, zijn dit allemaal voorbeelden van waardevolle bijdragen aan de samenleving. Meer of minder georganiseerd, het draait allemaal om onbetaald werk. Het is vrijwilligerswerk dat zonder aanmoediging wordt gedaan. Dronten kan trots zijn op de vrijwillige inzet van haar burgers. Dronten is een gemeenschap met sterke sociale verbanden die als voorbeeld kan dienen voor wat de Wmo actief burgerschap noemt.

Het bevorderen van actief burgerschap is misschien wel de grootste en meest uitdagende taak die de Wmo de gemeenschap stelt. Het gaat verder dan het goed regelen van verstrekkingen. Het is een maatschappelijke opgave die de gemeente alleen niet kan oplossen, maar waarbij zij de hele gemeenschap moet betrekken. Daarom gaat dit beleidsplan verder dan enkel te benoemen wat de gemeente Dronten strikt volgens de wet zou moeten regelen. Het beleidsplan stelt een doel voor de toekomst waarin de deelname van de burger aan de Drontense gemeenschap centraal staat. De Wmo biedt de gemeente die vrijheid het beleid naar eigen inzicht te ontwikkelen.

De aanpak voor dit beleid is: “Bouwen aan de sociale infrastructuur”. Doelend op een samenspel van burger, vrijwilligers, verenigingen, instellingen en gemeente. De Wmo brengt beweging in sociale processen. De gemeentelijke overheid neemt hierbij een nieuwe positie in ten opzichte van haar inwoners en organisaties op het maatschappelijke middenveld. Zij bepaalt het beleid en organiseert de gemeenschap zo, dat dit beleid kan worden uitgevoerd. Belangrijk is dat de gemeente geen uitvoerende rol op zich neemt, maar op afstand kijkt naar het proces, en de gemeenschap in staat stelt deze taak uit te voeren. “Samen voor elkaar” is het motto in Dronten.

Leeswijzer

In dit beleidsplan worden nog geen oplossingen aangeboden. Dat zou te ver gaan want de thema's worden later met de betreffende mensen en de gegeven mogelijkheden in projecten uitgewerkt. Bovendien wordt op aanverwante terreinen zoals, integrale veiligheid en jeugd en veiligheid, inburgering en arbeidsparticipatie, ook beleid vastgesteld. Juist onder de paraplu van de Wmo kunnen de uitgezette lijnen met elkaar in verband worden gebracht en de doelstellingen worden vervlecht. Een thema uit het Wmo plan kan heel goed onder een andere vlag worden uitgewerkt.

Dit plan is een plan van aanpak waarin lijn wordt gebracht in de complexe materie die alle vormen van maatschappelijke ondersteuning onder één wettelijk kader wil regelen. Zodanig, dat het niet bij goede voornemens alleen blijft, maar dat het beleid ook gaat wérken. De methodiek van leren en verbeteren richt zich op herijken van het bestaande, ontwikkelen en al werkende weg verbeteren.

Eerst wordt het wettelijke kader geschetst en wordt de invoering van de Wmo in de bestuurlijke context geplaatst. Ingegaan wordt op de achtergronden van de wet, de nieuwe sturingsfilosofie en de stand van zaken in Dronten. Daarna volgt de overstap naar de praktijk, de maatschappelijke opgave waar de gemeente Dronten voor wordt gesteld.

Een belangrijk vernieuwend onderdeel is de werkwijze van leren en verbeteren waarbij veranderingen worden voorgesteld op basis van ervaringen in de praktijk. In het hoofdstuk "Bouwen aan de sociale infrastructuur", wordt een model gegeven voor de herijking van bestaand beleid en gegroeide werkwijzen. Samen met de beleidsthema's en de planning vormt dit model de agenda voor het op te stellen Wmo programma.

Nadat het College dit beleidsplan heeft vastgesteld volgt de interactieve uitwerking van de beleidsthema's. De bedoeling is op diverse onderdelen processen in gang te zetten. De projecten zullen ieder een eigen ritme en spelers hebben. Daarom zullen deze overzichtelijk in één Wmo programma worden gezet zodat ook de voortgang kan worden gevolgd.

Overstijgend aan de thema's en projecten ligt de sturingsopdracht voor de gemeente. Met drie speerpunten wordt inhoud gegeven aan gemeentelijke regie. Het streven in Dronten is aan een integraal programma te werken dat op vorderingen te toetsen is.

De uitnodiging "mee te doen" ligt hier voor u allen klaar!

2. Samenvatting

Beleidskader

Vanaf 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) van kracht. In het eerste jaar van uitvoering is de gemeente verplicht een Wmo plan op te stellen waarin zij richting geeft aan de door gemeenteraad en college te nemen beslissingen. Het plan heeft een looptijd van vier jaar en bevat de hoofdzaken van het gemeentelijke beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning¹. Gericht op een krachtige sociale structuur, waarin zelforganisatie, maatschappelijke binding en eigen verantwoordelijkheid tot uitdrukking komen. Overheid, gemeenschap en individu vervullen elk een rol in dit proces.

Actief burgerschap

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning verwacht wat van iedereen. Het gaat over "meedoen" als individu in de samenleving. Maar ook over "meedoen" in de buurt en als instelling in het lokale netwerk. Actieve deelname aan de samenleving, betekent werken, of onderwijs volgen, of vrijwilligerswerk doen. Maar ook lid zijn van een sportvereniging, deelname aan culturele activiteiten, zoals het bezoeken van een museum of een concert. De discussie over wat participatie nu precies inhoudt en wat van burgers verwacht mag worden, zal gaandeweg zijn beslag krijgen.

Beleidsfilosofie van Dronten

De beleidsvisie van de gemeente Dronten laat zich als volgt samenvatten.

- **W**ederkerigheid, wisselwerking
- → **M**ensen, mogelijkheden, medewerking
- → → **O**ntmoeting, overleg, ondersteuning

De inzet is wederkerigheid, "u vraagt wat van ons en wij vragen wat van u". In wisselwerking met mensen, verenigingen en instellingen zet de gemeente sociale processen in gang. Ook wordt samengewerkt aan de sociale veiligheid. De gemeente faciliteert initiatieven en sluit aan op wat er al gebeurt in Dronten. Zij stimuleert verbinding tussen de krachten van verschillende bevolkingsgroepen: jong en oud, arm en rijk, allochtoon en autochtoon, individu en groep, met en zonder beperking. De gemeente schept voorwaarden, de burger draagt een steentje bij. Alle mensen zijn verschillend in mate van draagkracht en draaglast. Er is goed inzicht en overzicht nodig van de situatie en van de vraag van burgers. Ontmoeting en overleg, organiseren van onder af, zijn essentiële elementen voor het op te stellen Wmo programma.

Samenhang en afstemming

De Wmo bestaat uit negen prestatievelden. Apart vormt ieder prestatieveld een onderdeel waarin gemeente en gemeenschap taken hebben. Iedere taak is belangrijk, maar staat niet op zich zelf. De taken moeten elkaar versterken. Dit geldt ook voor de prestatievelden. Het is niet voldoende iedere taak en ieder prestatieveld afzonderlijk goed te regelen. Het streven is samenhang aan te brengen tussen de taken en de prestatievelden. Alleen dán wordt de Wmo meer dan een optelsom

¹ Bijlage 4: Wetsartikelen Wmo

van prestatievelden. Daarom kan de gemeente Dronten ook niet stoppen bij het goed uitvoeren van het plaatselijke verstrekkingenbeleid. Het beleid reikt verder en moet zich richten op het versterken van de banden tussen gemeente en de gemeenschap. Alléén dan kan het motto van de Wmo: "Iedereen doet mee", werkelijk worden uitgevoerd.

Maatschappelijke opgave

Meedoen als wet wordt voor Dronten "Meedoen als maatschappelijke opgave". Hierin ligt de uitdaging innovatief aan de slag te gaan met een brede insteek. Wetend en in vertrouwen dat de samenleving in Dronten de mogelijkheden biedt om dit te realiseren. Alle aspecten van het sociale leven komen aan bod.

Innovatie van de sociale infrastructuur wordt voorgesteld als een inhoudelijke, een procesmatige en een communicatieve opgave. De gemeente kiest voor drie speerpunten in regie: goede informatiepositie, ketenregie en faciliteren van initiatieven in plaats van overnemen van taken.

De doelen van Wmo beleid Dronten zijn:

- Kwaliteit individuele verstrekking. De uit de AWBZ overgehevelde taken uitvoeren en zo nodig verbeteren.
- Gunstige voorwaarden scheppen in algemeen beleid. Zodat de organisatie van het eigen leven voor iedere burger tot de mogelijkheden behoort.
- Ondersteuning regelen en een vangnet garanderen met vrijwilligers en professionals. Zodat alle mensen zelfstandig op eigen wijze, aan de samenleving in Dronten kúnnen meedoen.

Bouwen aan de sociale infrastructuur

In dit plan wordt een integrale aanpak van de Wmo opdracht voorgesteld aan de hand van zes beleidsthema's. Deze aanpak krijgt vorm in "bouwen aan de sociale infrastructuur". Dit concept is zowel een model als een methodiek van werken. In een proces van evalueren, leren en verbeteren worden de verplichte prestatievelden met alle betrokkenen onder de loep genomen. De centrale vraag is: Welk aanbod en welke aanpak passen het beste op de algemene participatie doelstelling van de WMO. Deze vraagstelling sluit aan bij het besluit van de Raad. Zij wil de WMO benutten voor het herijken van het welzijnsbeleid.

Dit plan gaat verder en bestrijkt het gehele Lokaal sociaal beleid. Wonen, opgroeien, leren, werken, welbevinden, veiligheid, mobiliteit, recreëren, integreren, zorg, etc. Een nieuw kader dat het voorzieningenaanbod beoordeelt op basis van de betekenis voor het kunnen meedoen. Een aanpak die stimuleert dat het welzijnsbeleid en andere relevante beleidskaders worden herschikt ter ondersteuning van het zelforganiserende vermogen van burgers.

Na vaststelling door de Raad worden betrokkenen uitgenodigd de beleidsthema's uit te werken. De planning vindt u in hoofdstuk 6. De opdracht en agenda voor het programma luidt: Hoe in Dronten de voorwaarden te optimaliseren voor het faciliteren van mensen, gericht op zelforganisatie en actief burgerschap.

3. Meedoen als wet

“Meedoen” is het devies van de Wmo. Meedoen over de volle breedte van de Nederlandse bevolking: jong en oud, ongeacht iemands maatschappelijke of economische positie, ongeacht beperkingen. Voor veel mensen is deelnemen aan de samenleving en zich inzetten voor anderen een vanzelfsprekendheid. Soms lukt dat meedoen niet op eigen kracht. Dat kan zijn omdat burgers de weg niet weten, de regie kwijt zijn, problemen hebben met het opgroeien of opvoeden van hun kinderen. Soms gaat het om mensen die zelf de hulpverlening niet weten te vinden: ouderen in een isolement, mensen die zich schamen hulp te vragen of mensen die geen hulp willen vragen. Anderen hebben enige mate van ondersteuning nodig, omdat ze sommige dingen vanwege een beperking zelf niet kunnen. Mensen indien nodig ondersteunen in hun bijdrage aan de samenleving, het herstellen van de zelfredzaamheid, mensen toerusten om maatschappelijk te participeren, daar gaat het om.” # Uit: Implementatie Wmo, Algemene handreiking, SGBO, maart 2005#

3.1 Aanleiding en achtergrond

In de afgelopen jaren zijn drie wetten ingevoerd met als doel, de zelfredzaamheid en participatie van burgers te versterken. De Wet Werk en Bijstand (WWB), de nieuwe Wet Inburgering (W.I.) en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) tonen grote overeenkomsten. Duurzame participatie aan het maatschappelijke leven, sociale redzaamheid en deelname aan de arbeidsmarkt staan centraal. Tevens regelen de drie wetten de voorzieningen die het burgers mogelijk maken de regie over hun eigen leven zo snel mogelijk weer op te pakken.

De Wmo past in de lijn van de opeenvolgende kabinetten Balkenende, namelijk de decentralisatie van beleid naar gemeentelijk niveau. Landelijk gezien maakt de Wmo tevens deel uit van een complete herziening van het zorgstelsel. De stelselherziening is erop gericht een duidelijke scheiding aan te brengen tussen de specialistische zorg, behandeling en verzorging en participatie.

Het nieuwe ziektekostenstelsel (2006) regelt de verzekering van alle op genezing gerichte zorg en is de financieringsbron voor de cure-sector. De AWBZ verzekert iedere Nederlander tegen “onverzekerbare risico’s” zoals het bekostigen van langdurige, chronische zorg in een instelling of thuis. Het zijn de kosten die tot de care-zorg, waar behandeling en verzorging voorop staan, gerekend worden. De Wmo regelt de gemeentelijke prestaties en maatschappelijke voorzieningen die de participatie van mensen bevorderen. De Wmo is nadrukkelijk een participatiewet en geen zorgwet. Het verschil is dat een zorgwet als éénzijdig kan worden uitgelegd en dat de participatiewet tweezijdigheid veronderstelt.

Het kabinet kiest een drieslag in een solidair stelsel:

1. *Burgers* worden aangesproken, meer dan nu het geval is, zelf oplossingen te bedenken in de eigen sociale omgeving voor problemen die zich voordoen.
2. *Gemeenten* moeten zorgen voor de sociale infrastructuur en voor een samenhangend

stelsel van maatschappelijke ondersteuning voor hun burgers, voor zover zij zelf geen oplossingen kunnen vinden.

3. Het *rijk* zorgt voor een AWBZ die verzekert waarvoor ze is bedoeld. Zware, chronische en continue zorg die grote financiële risico's voor individuen met zich meebrengt en die particulier niet te verzekeren zijn. Zoals de zorg voor ernstig lichamelijke of verstandelijke gehandicapten, dementerende ouderen en chronisch psychiatrische patiënten.

3.2 Doelstelling en uitgangspunten

De Wmo is een ambitieuze wet die in de volle breedte drie verschillende vormen van participatie wil bevorderen. Ten eerste het slechten van drempels voor mensen met beperkingen, opdat zij aan de samenleving kunnen deelnemen. De tweede soort participatie betreft het stimuleren van betrokkenheid en solidariteit. Ten derde gaat de Wmo over participatie van burgers bij de ontwikkeling van het beleid.

Voor de compensatie van de beperkingen die mensen ondervinden in hun zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie kent de gemeente voorzieningen toe. De tijdelijke zorgplicht is vervangen door permanent *compensatiebeginsel* op enkele specifieke terreinen. De gemeente is verplicht beperkingen te compenseren met maatschappelijke ondersteuning en burgers in staat te stellen: a) een huishouden te voeren b) zich te verplaatsen in en om de woning c) zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel d) medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan. Aan de andere kant moet ook rekening worden gehouden met de capaciteit van de aanvrager om de nodige maatregelen zelf te betalen.

Met de invoering van de Wmo zijn een aantal taken uit de AWBZ, zoals de individuele verzorging, overgeheveld naar gemeenten. De gemeente beschikt nu over extra instrumenten die zij kan inzetten voor maatschappelijke ondersteuning. De uitvoering ervan moet sterk worden verbeterd om de groei van de uitgaven te beperken. Daarnaast zullen gemeenten op bovengenoemde terreinen met innovatief beleid twee afgeleide doelen moeten bereiken. Namelijk kostenbeheersing en mede ervoor zorgen dat de AWBZ verzekerde zorg – ook op lange termijn – gewaarborgd kan blijven. Belangrijk is samenhang te creëren tussen de verschillende beleidsterreinen die van belang zijn om burgers meer te 'laten meedoen'.

Doelstelling

De kern is het stimuleren van actief burgerschap, met het oog op:

1. Garanderen zware en langdurige AWBZ zorg voor wie dat echt nodig heeft
2. Beheersen groeiende kosten in de zorg
3. Herstellen zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie van burgers
4. Bevorderen samenhang lokaal beleid en lokale uitvoering

Uitgangspunten

- Individuele verantwoordelijkheid
- "Civil society": lokale samenleving met sterke sociale verbanden
- Specifieke voorzieningen
- Beleidsvrijheid gemeente
- Regie op lokaal niveau over samenhangend stelsel van wonen, zorg en welzijn.

3.3 Nieuwe sturingsfilosofie

Gemeenten geven zelf aan welke doelen zij binnen het gegeven kader willen bereiken. Deze keuzes moet de gemeente in de eerste plaats aan de burgers verantwoorden in plaats van tegenover de rijksoverheid. Burgers en instellingen op hun beurt, spreken niet de nationale overheid, maar de eigen gemeente aan op de prestaties. Zo ontstaat er een *horizontaal krachtenveld* waarbij de verantwoordelijkheidsrelaties primair op lokaal niveau worden neergelegd. Horizontalisering heeft tot doel uitvoerders te steunen en te stimuleren in de professionaliteit van het werk.

Niet de nationale overheid, maar de gemeente – samen met andere actoren - geeft vorm aan publieke bevoegdheden. Deze aanpak is als zodanig ook wettelijk geregeld in de verplichting een vierjaarlijks maatschappelijk beleidsplan op te stellen. De bedoeling is een maximale transparantie van het gemeentelijke beleid te realiseren met een sterk 'agendazettend' karakter en verantwoording op het lokale niveau vorm te geven. De taken die de gemeente onder de wet heeft, zijn beschreven in de vorm van negen prestatievelden².

De wettelijk geregelde horizontale sturingsfilosofie leidt tot ingrijpende wijziging in de interne en externe aansturing, de organisatiewijze en de verantwoording van de gemeente en de maatschappelijke instellingen. Gemeentelijke regie dient zodanig te worden ingericht dat er een '*klimaat van permanente verbetering*' ontstaat.³ Het lokale krachtenveld is immers geen statisch bouwwerk, de dynamiek vereist voortdurende inspanning, er zal geen rust aan het front te bereiken zijn. Besturen van de lokale situatie vereist een cyclisch proces van leren en kwaliteitsverbetering. De kernvraag in dit proces is welk aanbod en welke aanpak het beste aansluit op de algemene doelstelling tot participatie.

3.4 Stand van zaken Dronten

Evenals het merendeel van de gemeenten, is Dronten gestart met prestatieveld 6. Het regelen dat mensen die hulp nodig hebben in het dagelijkse leven ondersteuning krijgen van hun gemeente. Het betreft individuele voorzieningen zoals hulp in het huishouden, een rolstoel of woningaanpassing. In de verordening maatschappelijke ondersteuning heeft de gemeente haar regels voor individuele verstrekkingen vastgelegd⁴.

Ook werd op 1 januari 2007 het Maatschappelijk Steunpunt MAST geopend in de hal van het gemeentehuis. Bij deze balie kunnen mensen terecht met al hun vragen over maatschappelijke ondersteuning. Hiermee voldoet de gemeente aan de eisen van prestatieveld 3, de informatie en adviesfunctie. Tevens werden in het voortraject gesprekken gevoerd met welzijnaanbieders voor het regelen van de lokale ondersteuning van mantelzorgers en ondersteuning van vrijwilligers, volgens prestatieveld 4.

Nu deze belangrijke onderdelen van de Wmo op de korte termijn zijn geregeld, is de fase aangebroken van beleidsontwikkeling voor de Wmo in zijn volle breedte en op langere termijn. De gemeenteraad heeft zich bij de startnotitie uitgesproken voor herijking van het welzijnsbeleid. De Wmo omvat echter nog veel meer en bestrijkt het gehele spectrum van het maatschappelijke leven. De combinatie van wonen, welzijn en zorg, maar ook van wonen, werken, leren. Het vereist een nieuw kader waarin verbindingen mogelijk zijn in beleid en uitvoering op terreinen van wonen,

² Zie schema op blz. 15

³ Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling, Advies 36, 2005: "Lokalisering van maatschappelijke ondersteuning. Voorwaarden voor een succesvolle Wmo".

⁴ Verordening maatschappelijke ondersteuning, juli 2006

werken, zorg, mobiliteit, recreëren, integreren, jeugdbeleid en ouderenbeleid. De intentie is de grootschalige anonieme solidariteit van de verzorgingsstaat aan te vullen met de persoonlijke en herkenbare solidariteit van de lokale gemeenschap in Dronten.

De doelen van Wmo beleid Dronten zijn:

- Kwaliteit individuele verstrekking. De uit de AWBZ overgehevelde taken uitvoeren en zo nodig verbeteren.
- Gunstige voorwaarden scheppen in algemeen beleid. Zodat de organisatie van het eigen leven voor iedere burger tot de mogelijkheden behoort.
- Ondersteuning regelen en een vangnet garanderen met vrijwilligers en professionals. Zodat alle mensen zelfstandig op eigen wijze, aan de samenleving in Dronten kunnen meedoen.

4. Meedoen als maatschappelijke opgave

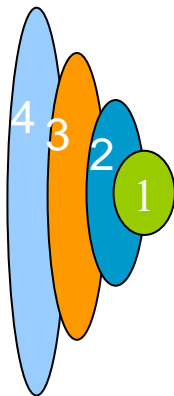
4.1 Mee laten doen

Een vooronderstelling van de wet is dat alle burgers betrokkenheid willen tonen, mondig zijn en in staat oplossingen te vinden voor levensproblemen. Hoewel dit ongetwijfeld voor een groot deel van de burgers opgaat, is het de vraag in hoeverre dat voor alle groepen geldt. De gemeente Dronten ziet het als haar opdracht voor faciliteiten te kiezen die inwoners in de gelegenheid stellen de organisatie van hun eigen leven zo veel mogelijk zelf vorm te geven. Inzet is het aanmoedigen van initiatieven en oplossingen van de burger zelf, zijn naaste omgeving en het lokale netwerk.

De missie van de gemeente Dronten is in samenspel met burgers en instellingen, de sociale infrastructuur te optimaliseren in die zin dat mensen zichzelf en elkaar kunnen helpen verder te komen. In de eerste plaats worden de uit de AWBZ overgehevelde taken op onveranderde wijze voortgezet en zo nodig verbeterd. Verder wil zij gunstige voorwaarden scheppen, ondersteuning regelen en een vangnet garanderen, zodat alle mensen zelfstandig op eigen wijze, aan de samenleving in Dronten kúnnen meedoen. De kern van het beleid laat zich het best vangen in het motto "mee laten doen". Samen met de instellingen dient de gemeente de omslag te maken in houding en gedrag naar vraaggestuurde dienstverlening aan burgers die zelf het beste weten wat goed voor ze is.

Dit samenspel is schematisch weergegeven in de Wmo cirkel, die is ontwikkeld door de gemeente NOP.

Figuur 1: Wmo Cirkel

1. Eigen verantwoordelijkheid

- *Wat kunt u allemaal zelf? Met hulp uit uw sociale netwerk?*

2. Mantelzorg, vrijwilligerswerk en informele voorzieningen

- *Welke hulp krijgt u vanuit uw omgeving?*

3. Maatschappelijke voorzieningen

- *Waarbij kan de gemeente u ondersteunen, zodat u krijgt wat u nodig heeft?*

4. Individuele (zorg)voorzieningen

- *Wanneer kunt u het niet meer zelf of met anderen en heeft u ondersteuning nodig?*

4.2 Wederkerigheid en wisselwerking

De vraag naar wat de burger zelf kan doen, van anderen ontvangt, of van de gemeente verwacht, berust op wederkerigheid. Verschuiving van recht op collectieve voorzieningen naar vraag om individueel maatwerk en faciliteiten, vereist een andere benadering van problemen. In feite is het een sturingsvraag over de wisselwerking tussen burger, instellingen en gemeente. In het gunstigste geval vullen deze partijen elkaar aan. Gemeente Dronten rekent het tot haar regietaak de verhoudingen in deze driehoek te optimaliseren.

Hoe beter de dienstverlening is ingericht voor alle inwoners, hoe kleiner de kans op uitsluiting. Alle burgers dienen gebruik te kunnen maken van goede maatschappelijke voorzieningen. Alleen in sommige, vaak de moeilijke gevallen, zijn de collectieve voorzieningen en preventieve functies niet voldoende en hebben burgers meer nodig voor deelname aan onze samenleving. Als mensen blijvend buiten de boot vallen of dreigen te vallen, zijn speciale maatregelen nodig die mensen weer perspectief bieden.

Vernieuwing ontstaat in het samenspel van mensen en instellingen. Het ligt niet in de bedoeling allerlei nieuwe projecten voor ondersteuning op te zetten. In vraagsturing en ketenregie ziet de gemeente een concept dat voorziet in organiseren van onderop. Ketenregie legt de nadruk op effectiviteit, op dienstverlening die voldoet aan de behoefte van de klant, daarop wil de gemeente aansturen. Het doel van ketenregie is vraag en aanbod op elkaar af te stemmen en een oplossing te brengen voor het probleem van een klant. De gemeente wil investeren in de coördinatie van een keten door doelen en activiteiten op elkaar af te doen stemmen. Voorwaarde is dat de gemeente een goed inzicht en overzicht heeft van de situatie en de vraag van burgers. En zodoende kan aansturen op wat nodig is.

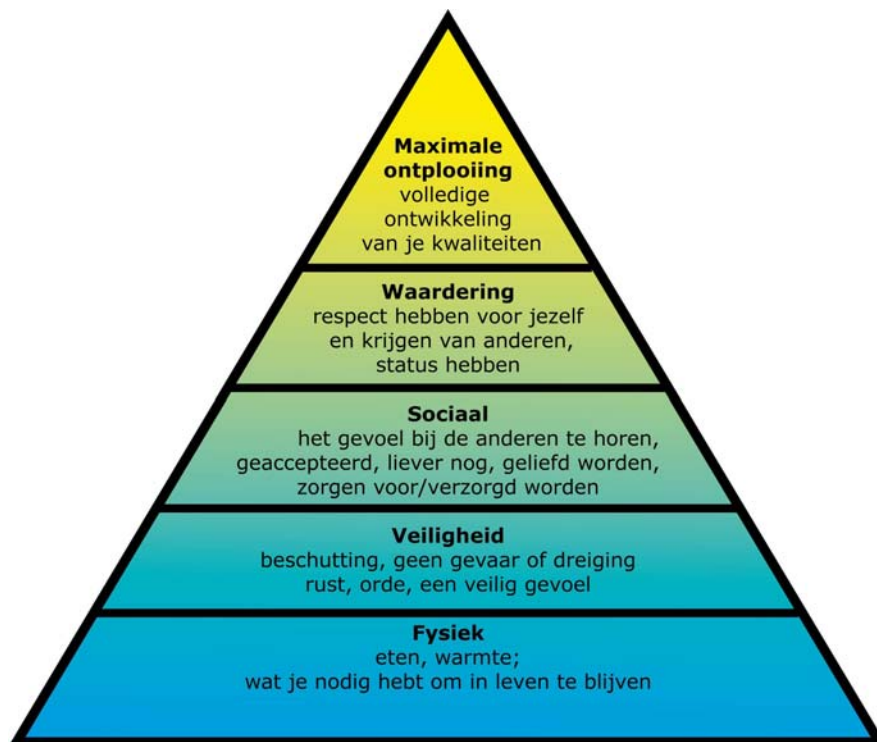
4.3 Mensen, mogelijkheden, medewerking

Mensen willen altijd verder komen. Waar dat 'verder' precies ligt, is afhankelijk van de positie die op dat moment al is bereikt. Vrij vertaald, als mensen geen dak boven hun hoofd hebben en nauwelijks genoeg geld te besteden, dan eisen die problemen eerst alle aandacht op. Als mensen zich eenzaam voelen, de taal niet goed spreken, over weinig sociale vaardigheden beschikken, dan is de verwachting veel te hoog dat deze mensen zich soepel door de maatschappij en de bijhorende bureaucratie kunnen bewegen.

Mensen verschillen in mate van draagkracht en draaglast. Sommigen hebben enige hulp nodig en enkelen zijn geheel van verzorging en begeleiding afhankelijk. Uitgangspunt voor het beleid is, dat burgers zélf de hoofdrol spelen. Dit vereist een sterkere positie van de 'klant'. De consument of eindgebruiker wil de mogelijkheden van hulp en ondersteuning weten en zijn vraag of wens nadrukkelijk naar voren brengen. De burger geeft aan wat hij nodig heeft en legt verantwoording af over wat hij zelf aan de oplossing heeft bijgedragen. Die gegevens bepalen het doel van te leveren hulp en ondersteuning.

Als toelichting op de drijfveren van mensen, van waaruit de vraag naar voren komt, wordt hieronder "de piramide van Maslow" weergegeven. Een trapsgewijs model voor het onderscheiden van vijf op elkaar volgende basisbehoeften. De psycholoog Abraham Maslow stelde dat elke levend wezen dezelfde behoeftes nastreeft: Wanneer aan die behoefte voldaan is verschuift de aandacht van het individu naar een volgend niveau. Als een trede uit de trap ontbreekt of wegvalt, zal het individu terugvallen en eerst weer aan die behoefte moeten voldoen alvorens verder te kunnen groeien.

Figuur 2: Figuur Piramide van Maslow

4.4 Ontmoeting en overleg

Organiseren van ontmoeting en overleg met vele mensen en partijen heeft als doel: samenwerken aan maatschappelijk rendement. Daar waar gaten vallen zullen nieuwe voorzieningen, vanuit bestaande structuren, worden gevormd. De drive is alle kansen die zich aandienen aan te grijpen voor stapsgewijs verbeteren.

De doelstellingen van Wmo en Lokaal sociaal beleid liggen in elkaars verlengde. In de startnotitie Lokaal sociaal beleid is de volgende werkdefinitie geformuleerd:

“Lokaal sociaal beleid is het ontwikkelen en in stand houden van een sociale infrastructuur die gericht is op het bevorderen van:

- *Leefbaarheid;*
- *Participatie;*
- *Zelfredzaamheid.”*

De doelen zelfredzaamheid: de mogelijkheid tot deelname aan de samenleving, burgerschap: actieve betrokkenheid op sociaal, maatschappelijk, economisch en politiek gebied vallen samen onder de Wmo doelstelling tot participatie. De doelen hangen niet alleen onderling samen, maar hebben ook gelijke relaties met aanpalende beleidsterreinen. Zoals volksgezondheid, wonen, onderwijs, werk en inkomen, armoedebeleid, veiligheidsbeleid.

Het Wmo beleidsplan zet de eerste stappen op weg naar het operationaliseren van lokaal sociaal beleid. Het is een concept voor evaluatie van de huidige situatie en aangeven van mogelijkheden voor verbeteringen in product of werkwijze. In een 4 jarig programma worden de veranderingen op onderdelen uitgewerkt in projecten. Een proces met vele partners gaat van start onder de titel; “Bouwen aan de sociale infrastructuur van Dronten”.

5. Bouwen aan de sociale infrastructuur van Dronten

5.1 Keuze beleidsthema's

De Wmo beslaat negen prestatievelden waarop gemeenten hun beleid moeten inrichten. De gemeenten mogen geheel naar eigen inzicht hun plannen maken en hoeven deze indeling niet rigide te volgen. De uitdaging is de taken zodanig te ordenen dat een effectief beleid voor de specifieke situatie in de gemeente Dronten ontstaat.

Prestatievelden:

1. bevorderen van sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten
2. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden
3. het geven van informatie, advies en cliëntenondersteuning
4. het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers
5. het bevorderen van deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van zelfstandig functioneren of het deelnemen aan het maatschappelijke verkeer
7. het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder sociale pensions en vrouwenopvang
8. het bevorderen van de openbare geestelijke gezondheidszorg; met uitzondering van psychosociale hulp bij rampen
9. het voeren van verslavingsbeleid.

Ter voorbereiding van dit beleidsplan heeft de ambtelijke werkgroep beleidsplan Wmo een eerste verkenning en evaluatie gehouden op de negen prestatievelden. In een enkel geval zijn ook externe partners uitgenodigd. Dat was mogelijk voor prestatieveld 1, leefbaarheid en sociale samenhang en prestatieveld 4, ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers. De ondersteuning van mantelzorgers is een nieuwe taak voor de gemeente en het overleg met partijen was al gestart. Dat geldt ook voor de partners in wijk en buurtbeheer vanwege de pilot leefbaarheid in Biddinghuizen.

De evaluatie van de negen prestatievelden, afgezet tegen de huidige situatie, heeft zes thema's opgeleverd voor dit plan. De genoemde ambities en doelstellingen worden projectmatig uitgewerkt in het op te stellen Wmo programma. De uitgebreide evaluatie vindt u in bijlage 1.

Per thema is een overzicht gegeven van de lijn en agenda voor de komende 4 jaar, gebaseerd op:

- een overzicht van de huidige situatie
- een opsomming van verbeterpunten
- prioriteiten en doelen om aan te werken.

Overzicht beleidsthema's:

"Samenleven in wijk en buurt"

"Opgroeien in Dronten "

Maatschappelijk Steunpunt MAST

Opzetten "Servicepunt Vrijwilligerswerk en informele zorg"

"Ondersteuning Plus", aan gehandicapten, chronisch zieken en ouderen

"Vangnet" Maatschappelijke opvang, huiselijk geweld, verslavingszorg en OGGZ

Overstijgend aan deze thema's worden in 5.3. drie speerpunten beschreven de gemeentelijke regie. Een goede informatiepositie, ketenregie en faciliteren zijn noodzakelijke voorwaarden voor het veranderingsproces. Samen met de planning, zijn dit de sturingsinstrumenten voor het Wmo programma "Bouwen aan de sociale infrastructuur voor Dronten".

5.2 Leren en verbeteren

Bouwen aan de sociale infrastructuur van Dronten is een gemeenschappelijke verkenning van de lokale gemeenschap. De inzet is het versterken van sociale verbanden en het duurzaam ontwikkelen vanuit verschillende invalshoeken. In deze 'operatie' zijn betrokkenen zich bewust van de samenhang. Zij versterken, analyseren en vullen aan waar dat nodig is. Het beleid op de lange termijn is een cyclisch proces van agenderen, plannen, besluiten, uitvoeren, evalueren, leren en verbeteren. De structuur voor dit proces ligt vast in het onderstaande procesmodel. Vanuit de algemene basis aan voorzieningen wordt het volgende niveau naar preventie georganiseerd en daar bovenop het vangnet van speciale dienstverlening. Dat geeft een bouwwerk van drie niveaus van meer of minder geformaliseerde ketens. Van groot naar klein verlopen de werkprocessen op drie niveaus. Samen vormen zij de totale sociale infrastructuur.

1. *Algemeen basisniveau:* De mogelijkheden en faciliteiten voor het volgen van de eigen weg, de persoonlijke ontwikkeling en het samenleven met mensen. De beschikbaarheid van een aantrekkelijk en goed toegankelijk voorzieningenniveau.
2. *Preventie:* Ondersteuning en dienstverlening die voorkomen dat mensen het spoor bijster raken en afhaken. Faciliteren en actief wegnemen van die belemmeringen die zelfstandigheid en maatschappelijke participatie in de weg staan. Voorlichting en advies over diensten en hulpmiddelen waar de burger gebruik van kan maken. Gesteund door een signaleringssysteem en actief optreden als de persoon in kwestie niet zelf in actie komt.
3. *Vangnet:* Voorzieningen voor individuele begeleiding, maatschappelijke zorg en opvang. Bestemd voor kwetsbare mensen die meer nodig hebben dan de steun van de omgeving. Het sociale gebouw staat of valt met de functie van het vangnet. Burgers en mantelzorgers moeten de zekerheid hebben dat er in geval van nood altijd voldoende opvang, begeleiding, hulp en hulpmiddelen beschikbaar zijn.

5.3 Regie in drie speerpunten

Van gemeentelijke regie wordt veel verwacht. Eén van de taken is de verbinding van beleid op onderscheiden beleidsterreinen en het vervlechten van de afzonderlijke doelen. Overstijgend aan de inhoud van de beleidsthema's is regie op een integrale aanpak noodzakelijk. Lokaal sociaal beleid is het overkoepelende kader op inhoud. In de aansturing op afstemming en samenhang is gekozen voor drie speerpunten van gemeentelijke regie.

1. Ambitie "Kennis vergaren van de samenleving"

Weten wat er speelt, is een voorwaarde voor vraagsturing. De gemeente wil zicht hebben op wat burgers en de buurt nodig hebben aan faciliteiten en dan pas maatregelen nemen.

Doel Gedegen informatiepositie

- Verbeterd inzicht in mate van welbevinden van burgers
- Preciezer beeld van de situatie in de verschillende buurten

Hoe Voorbeelden:

- Registratie, evaluatie, rapportage van afhandeling aanvragen bij MAST;
- Informatie verzamelen uit (nieuwe) Servicepunt voor ondersteuning van mantelzorg, vrijwilligerswerk en sportverenigingen
- Uitkomsten genereren uit preventief huisbezoek senioren, uit zorgnetwerken rond school, etc.
- Leefbaarheidmonitor verfijnen per woongebied, Buurtschouw met bewoners,
- Netwerken voor uitwisseling en probleemanalyse opzetten.

2. Ambitie "Ketenregie versterken"⁵

De gemeente wil dat doelen en activiteiten op elkaar worden afgestemd tot een keten die resultaat bereikt voor de klant.

Doel Resultaatgerichte ketens en netwerken⁶

- Doorgaande lijnen in jeugdbeleid
- Vangnetfunctie voor ondersteuning in het algemeen garanderen
- Vangnet organiseren voor prestatieveld 7,8,9

Hoe Voorbeelden:

- Werken aan ketenvorming op leefgebieden jeugdbeleid
- Coördinatie, deskundigheid en methodieken toevoegen aan buurtteams
- Maatschappelijke opvang t/m begeleiding organiseren; lokaal en regionaal

⁵ Zie begrippenlijst in bijlage 3

⁶ Idem

3. Ambitie "Stimuleren en faciliteren"

De gemeente wil ruimte geven aan burgers en gemeenschap. Zij wil er op vertrouwen dat burgers en maatschappelijk middenveld hun eigen oplossingen vinden in plaats van ad hoc maatregelen te treffen.

Doel	Omslag van reactief probleem benadering naar pro-actief inspelen op ontwikkelingen in de samenleving. <ul style="list-style-type: none">- Vraagsturing bevorderen- Ombuigen consumptief gedrag
Hoe	Voorbeelden <ul style="list-style-type: none">- Luisteren en praten met burgers- Initiatieven van burgers, vrijwilligers, maatschappelijk middenveld belonen- Ontmoetingen met sportverenigingen, vrijwilligersorganisaties, kerken etc.- Volgen van processen, afspraken evalueren / bijstellen en verbeteren.

5.4 Matrix voor ketenregie

In de regievoering zijn coördinatie en overzicht belangrijke taken. Hierin kan deels worden voorzien met behulp van onderstaande matrix. Dit overzicht geeft het model sociale infrastructuur weer, bestaande uit drie niveaus. Elk niveau vereist een organisatie van ketens voor passende, op vraag gebaseerde, dienstverlening, hulp en ondersteuning. De maatschappelijke instellingen worden uitgenodigd mee te werken aan het vervolmaken van deze structuur en methode. Per beleidsthema kunnen de werkprocessen en mate van resultaat van samenwerking in beeld worden gebracht.

Toelichting:

- Op de horizontale lijn de beleidsthema's
- Ieder beleidsthema krijgt een verticale lijn met drie niveaus van beleid.
- De ketens op drie niveaus van elke beleidsthema kunnen worden ingevuld.

Figuur 3: Matrix inventarisatie ketens

Beleidsthema							
Niveau 1 Algemeen							
Niveau 2 Preventie							
Niveau 3 Vangnet							

6. Van heden naar toekomst

6.1 Ontwikkelingsmodel

De gemeente Dronten kiest voor een ontwikkelingsmodel waarbij in overleg met betrokkenen de sociale infrastructuur onder de loep wordt genomen. De uitdaging is het huidige voorzieningenaanbod te beoordelen op haar waarde en betekenis voor het mee kunnen doen van alle burgers. En vervolgens daar stapsgewijs verbetering in aan te brengen. Een keus voor een duurzame, lange termijn investering in een "bouw"periode van ten minste 4 jaar. Dit beleidsplan is de eerste stap in dit proces. De tweede stap is zoals gezegd het opstellen van een Wmo uitvoeringsprogramma voor de zes beleidsthema's. In dit programma wordt opgenomen hoe prioriteiten worden vastgesteld en hoe via de gemeenteraad aan burgers en instellingen wordt gerapporteerd over de vorderingen in een bepaalde periode.

Als aanjager voor innovatie in maatschappelijk ondernemen stimuleert de Wmo tot nieuwe arrangementen. In de werkwijze van leren en verbeteren valt vooraf niet te overzien tot welke investeringen dat gaat leiden. Onbekend is of er een uitbreiding, verdieping, bijstelling of ander soort verandering moet komen. Vooralsnog wordt er van uit gegaan dat met een nieuwe ordening van taken en herschikking van financiële middelen al veel mogelijk is. Eerst moet het probleem en de vraag duidelijk zijn en de bestaande oplossingen gewogen, alvorens tot nieuw aanbod wordt overgegaan.

Lopend het proces kan de ambtelijke organisatie zich buigen over de beleidsinzet die innovatief werken bevordert. Ter stimulering van verandering van sectoraal aanbod naar intersectoraal aanbod kan bijvoorbeeld worden ingezet op aanpassing van het subsidieproces of kan een innovatiefonds in het leven worden geroepen. De benadering van "eerst meten dan weten", benadrukt de noodzaak van goed werkende coördinatie punten. Zoals het verlengde frontoffice bij MAST en een goede registratie van afhandeling vraag en aanbod in het op te zetten servicepunt voor vrijwillige inzet en informele zorg. Deze twee projecten krijgen hoge prioriteit want deze coördinatiepunten leveren de nodige beleidsinformatie op voor in gang zetten van veranderingen.

6.2 Gemeentelijke regie

In dit ontwikkelmodel van organiseren en afstemmen voert de gemeente de regie. Zowel op inhoud als op proces als op verwerven van draagvlak voor het uitvoeringsprogramma. De systematische aanpak van leren en verbeteren moet langdurig kunnen rekenen op bestuurlijk enthousiasme. Steeds dient bepleit te worden dat het Wmo-plan het nieuwe kader is voor welzijnsbeleid, jeugdbeleid, veiligheidsbeleid en alle beleid op sectoren die burgers raken. De samenhang in interventies leidt naar verwachting tot een sociale infrastructuur die meer gericht is op de vraag in Dronten.

In de regietaak wordt onderscheid gemaakt in wat en hoe. De burgers, instellingen en organisaties verwachten dat de gemeente aangeeft *wat* er moet gebeuren. Wat de problemen zijn en de prioriteiten. De participanten beschikken over de inhoudelijke kennis en over informatie uit de praktijk. Aan hen wordt overgelaten *hoe* aan de veranderingen te werken. Daarover kunnen onderlinge discussies worden gevoerd, maar als het nodig is, verwacht men dat de gemeente de knopen doorhakt. De zorg voor continuïteit en voldoende capaciteit dient gegarandeerd te zijn voor het ondersteunen, op gang brengen en houden van alle processen die tot (deel) resultaten moeten gaan leiden.

Zodra het Wmo beleidsplan is vastgesteld, begint het echte werk pas. Ook de interne organisatie zal een integrale taakopvatting moeten krijgen. Eerst voor het opstellen van een uitvoeringsprogramma. Daarna voor het volgen en bewaken van de uitvoering in de vorm van procesmanagement. Anders dan tot nu gedacht werd, is de Wmo geen "klus" die zomaar aan iemands taak kan worden toegevoegd. De activiteiten die in het proces van coördineren en continueren worden verwacht, zijn: initiatief, planning en bewaking. Dit vraagt om overzicht van diverse projecten en processen, het organiseren van overleg met diverse partijen en het bewaken van de afspraken en de vorderingen.

In de praktijk zal dit kunnen inhouden dat de taak van projectleider Wmo wordt omgezet in de taak van programmamanager Wmo. De beleidsthema's kunnen één op één worden overgenomen in het jaarplan van de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling. Het thema sociale veiligheid en leefbaarheid krijgt vorm in het integrale veiligheidsbeleid⁷.

De onderscheiden projecten in het Wmo programma kunnen worden ondersteund en gecoördineerd door de desbetreffende gemeentelijke beleidsmedewerkers. Bestaande overleggen c.q. netwerken worden door hen voor de doelen van Wmo projecten gereorganiseerd. Op deze wijze worden de procestaken in de lijnorganisatie ondergebracht en is de continuïteit ook op lange termijn gegarandeerd.

6.3 Overleg en besluitvorming

De herijking van welzijnsbeleid in afstemming en samenhang met andere terreinen, tot een integraal sociaal beleid, is een ambitieus plan. De inzet is niet gering, het betreft het cement in het bouwwerk van de samenleving in Dronten. Alles staat of valt met de organisatie van de Arena, Timing en Agenda van het overleg met betrokkenen. De juiste mensen op het juiste tijdstip voor de juiste onderwerpen en taken om de tafel te krijgen. Goede relaties op basis van vertrouwen zijn van het allerhoogste belang. Oog hebben voor ontwikkelingen in de samenleving, voor goede initiatieven en daar ook ruimte en faciliteiten voor scheppen zijn de sterkste eigenschappen voor dit grootscheepse ontwikkelingsproces.

Draagvlak voor de veranderingen wordt bereikt door aan te sluiten bij belangen en dat wat er leeft. Burgers beoordelen het handelen gevoelsmatig of het klopt of niet. De vraag die daarbij naar voren komt, is: is het rechtvaardig? Voor instellingen zullen de problemen en de voorgestelde maatregelen herkenbaar moeten zijn, willen zij zich eraan verbinden. Communicatie (in allerlei vormen), ontmoeting, overleg en het verkrijgen van draagvlak zijn hier de regietaken.

In het proces van voorbereiding, beleidsvorming, uitvoering en evaluatie wordt de cliëntenraad OBD (Overlegorgaan Belangenbehartiging Dronten) tijdig en op de juiste wijze betrokken. Gegarandeerd wordt dat er voldoende ruimte is en blijft voor het uitbrengen van hun advies, dat de gepaste plaats krijgt in de besluitvormingsprocedure. De professionaliseringsslag van het OBD gedurende de afgelopen jaren, resulterend in een nieuwe bestuursstructuur, verankerd in een nieuwe Verordening Cliëntenparticipatie Dronten, staat borg voor een deugdelijke advisering.

6.4 Financiële paragraaf

Over de financiële consequenties van de Wmo operatie is nu nog weinig te zeggen. Op dit moment is alleen inzichtelijk wat er in Dronten aan middelen voor individuele voorzieningen beschikbaar is.

De kostenontwikkeling en de objectieve verdeelcriteria kunnen op termijn tot nadeel leiden. Het Wmo budget betreft uitsluitend de verstrekkingen uit de oude Wvg en de uit de AWBZ overgehelde taken voor huishoudelijke verzorging. Naar verwachting zal de septembercirculaire 2007, duidelijkheid geven over de situatie in 2008.

Voor het overige geldt dat hetzelfde ontwikkelmodel van toepassing is op de financiering. De budgetten zijn nu nog gekoppeld aan het vigerende welzijnsbeleid, jeugdbeleid en ander relevant beleid dat bij de integrale Wmo benadering wordt betrokken. Landelijk is nog in onderzoek of het wenselijk is dat andere begrotingsposten hiervoor onder de Wmo gaan vallen. Onduidelijk is óf en hoe op termijn wordt geregeld dat de begroting van de Welzijnswet en andere posten onder de Wmo worden gebracht.

Voor de toekomst en de gekozen aanpak van leren en verbeteren geldt, dat aan de uitwerking van de beleidsthema's in projecten steeds een aparte begroting moet worden toegevoegd. Uiteindelijk ontstaat er dan een beeld van de financiële middelen die nodig zijn voor het bouwen aan de lokale sociale infrastructuur conform het vastgestelde beleid. Vaststaat dat voldoende capaciteit voor gemeentelijke regie en procesmanagement beschikbaar moet zijn.

6.5 Planning proces

Tijdpad	Onderwerp	Procesmanagement
Heden tot 2008	Besluitvorming Wmo beleidsplan	Projectleider Wmo
Januari en Februari 2008	Structuur projectplannen opstellen Besluitvormingsprocedure organiseren Rol en taken OBD bij projectplannen en besluitvorming formuleren Samenstellen overleggroepen op ieder thema Agenda en toelichting schrijven Uitnodigen en faciliteiten regelen	Projectleider Wmo
Maart April Mei 2008	Projectplannen op elk thema opstellen	Ambtelijk beleidsmedewerker per thema
Juni Juli 2008	Besluitvorming over de projectplannen <ul style="list-style-type: none"> - Stuurgroep - Advies OBD - College B & W - Gemeenteraad 	Projectleider Wmo
September 2008 en verder	Uitvoering	Projectleider WMO / Ambtelijk beleidsmedewerker per thema

⁷ "Dronten, Ontdek de veilige ruimte", Beleidsplan Veiligheid Gemeente Dronten, oktober 2007.

Bijlage 1 Beleidsthema's Wmo

Beleidsthema: "Samenleven in wijk en buurt"

Omvat Prestatieveld 1:

Bevorderen sociale samenhang en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten

Ambitie "Elke buurtbewoner is een mogelijke vrijwilliger"

Huidige situatie

Beleid

- Beleidsnota WBB 2003: "Hoe doen we het in Dronten". De lijn is: a) WBB fysiek opbouwen, b) sociaal WBB invullen c) ruimtelijke aspecten meenemen.
- Wijkmonitor Lemon (2007). Elke 2 jaar te ontwikkelen, volgende eind 2008. Doel: In beeld krijgen hoe de kwaliteit van de leefbaarheid op wijkniveau wordt ervaren. Voor het definiëren van wijken wordt de wijkindeling zoals in deze monitor gehanteerd.
- Lokaal Sociale structuurschets jaarlijks te ontwikkelen.
- Beleidsplan Veiligheid 2008-2011 "Dronten, ontdek de veilige ruimte".

Project

Pilot van Ministerie VWS ter verbetering van leefbaarheid in Biddinghuizen

Doel:

1. Bevorderen sociale cohesie via kleinschalige verbanden in wijk
 2. Participatieproces bewoners bewerkstelligen via bottom up benadering
- Uitvoering in 2007, met doorloop naar 2008

Praktijk

- Opkomende stedelijke problematiek zoals vandalisme, onverschilligheid, minder zorg voor openbare ruimte, zie ook de analyse in beleidsplan Veiligheid Dronten.
- Nieuwere wijken (jaren 70-80) andere problemen: mensen met lage Sociaal Economische Status in te dure woningen
- Weinig contact met allochtone organisaties
- Onbereikbaarheid van sommige mensen
- Informatie achterstand: moeilijk bij instellingen de cijfers per kern te krijgen, de gemeente moet duidelijker de gegevens opvragen.

Evaluatie

- Dé wijk bestaat niet, elke wijk is anders en vraagt een eigen benadering
- Omslag te maken van fysieke handhaving naar sociaal 'beheer'
- Meer faciliteren van initiatieven i.p.v reageren en interveniëren
- Coördineren van informatie en aanpak in buurtnetwerken
- Mobiliseren onvermoede krachten; mensen actief uitnodigen tot meepraten en meedoen
- Koppeling maken met het vrijwilligerswerk
- Samenwerken met kerken, sportverenigingen, onderwijs e.a.

Van heden naar toekomst

Een verandering teweeg brengen die burgers de verantwoordelijkheid voor samenleven in de eigen buurt teruggeeft. Voorwaarden en omstandigheden verbeteren zodat participatie van bewoners toeneemt. Elke wijk is anders, eigen benadering per buurt organiseren. Per wijk een beeld van de huidige situatie opmaken en samen met bewoners, toewerken naar het beeld voor de toekomstige, meer gewenste situatie.

Stappen

- Leren van de aanpak in de pilot in Biddinghuizen. Evalueren, verbeteren en uitbreiden naar de andere kernen
- Versterken van de wijkteams op de punten regie, coördinatie, methodieken
- Samenwerken met maatschappelijke instellingen
- Dwarsverbanden leggen met doelen van prestatievelden 2 en 4 (vrijwilligerswerk/mantelzorg), 5 en 6 (wonen met welzijnsvoorzieningen), en 7,8,9 (maatschappelijke opvang/OGGZ)
- Dwarsverbanden met Veiligheidsbeleid leggen.

Maatregelen en aanpak

1. Analyse-instrumenten verfijnen.
 - Aanpassen van de lokale sociale structuurschets, zodat er cijfers per buurt/wijk worden gegeven. Leefbaarheidmonitor inzetten.
2. Rol in het faciliteren van huurders en buurt omschrijven
 - Criteria opstellen voor de keuze wat wel en wat niet honoreren
 - Ontmoeting met buurtbewoners; overleg over concrete onderwerpen. Bijvoorbeeld de uitkomsten/problemen uit de wijkanalyse, oplossingen zoeken die bewoners zélf kunnen realiseren
 - Stimuleren van straat en buurtbeheer/activiteiten
 - Benutten van dorpshuizen en speelvoorzieningen.
3. Aanspreekpunt voor bewoners en voor coördinatie in de wijkaanpak aanstellen:
 - Methodieken bewonerszaken
 - Versterken van welzijnswerk
4. Lokaal netwerk samenleven nog verder uitbreiden en versterken
 - Afstemming wonen, welzijn, sport en zorg,
 - Streven naar versterking van – en samenwerking met kerken
5. Relatie leggen met aanverwante prestatievelden. Platform samenstellen van partners in de wijk, aangevuld met partijen die op onderdelen nodig zijn, zoals regiogemeente, steunpunt mantelzorg. Bespreken van de volgende ideeën en gezamenlijk uitwerken naar Wmo uitvoeringsplannen:
 - prestatievelden 5 en 6, langer zelfstandig wonen met b.v. welzijnsactiviteiten door bijstandsgerechtigden of hangjongeren; (zie onder 5-6)
 - prestatievelden 7,8 en 9: Vangnet per gemeente voor gefaseerde woonbegeleiding en maatschappelijke opvang, in overleg met regio en regiogemeente (zie onder 7-8-9)
 - gebruik voorbeelden zoals de trajecten inburgering oudkomers
 - meer leren van landelijke projecten: bijv. het activeren van mensen om vrijwilligerswerk te doen.

Beleidsthema "Opgroeien in Dronten "

Omvat Prestatieveld 2:

Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.

Ambitie "Veilige en stimulerende omgeving voor het opgroeien van jeugd"

Huidige situatie

Kaders:

- Wet op de jeugdzorg
- WCPV, hierin is de Jeugdgezondheidszorg geregeld
- Wet op de leerplicht, uitvoering door gemeente en Regionaal Meld Coördinatiepunt
- Gemeentelijke Nota jeugdbeleid, lopend tot 2006, maar de uitgangspunten gelden nog steeds.
- Beleidsplan Veiligheid, oktober 2007.

Missie: "Gemeente Dronten wil zich inspannen t.a.v. al haar taken en diensten, specifieke aandacht te schenken aan de rol van jeugdige burgers. Het verbeteren van bestaande en stimuleren van nieuwe samenwerkingsrelaties vormen het belangrijkste middel".⁸

Organisatie:

- Diversiteit in gemeentelijke taken
- Taken door gemeentelijk gesubsidieerde instellingen
- Taken van instellingen zonder gemeentelijke subsidie
- GGD, jeugdgezondheidszorg voor 4-19

Praktijk:

- Breed terrein, groot speelveld met veel spelers, gebrek aan overzicht
- Veel korte termijn projecten
- Diverse financiering, kaders en aansturing vanuit rijk, provincie en gemeente

Onderzoek Rekenkamer:

Naar aanleiding van de vraag of er voldoende voorzieningen zijn voor jeugd. En of de financiën op de juiste manier worden ingezet.

⁸ "De toekomst van Dronten begint nu!" Nota lokaal jeugdbeleid 2002 - 2006

Evaluatie

- Gemis van één gemeenschappelijk perspectief op jeugd.
- Diverse invalshoeken, te weinig vanuit de ontwikkeling van het kind geredeneerd
- Versnippering van beleid en uitvoering.
- Preventie. Problemen worden niet op tijd gemeld, bijv. in geval van peuterspeelzalen; of bij de overdracht van school naar school. De problematiek van jonge mantelzorgers verdient meer aandacht. Jeugd en Veiligheid aanpakken.
- Wachtlijsten in de jeugdzorg.

Van heden naar toekomst

Strategie

- Samenhang en doorlopende lijnen, zoals het elektronische kind dossier
- Actiepunten uit het jeugdbeleid beter inrichten op het bereiken van de doelstellingen van het gemeentelijke jeugdbeleid.
- In het Wmo beleidsplan de ruimte scheppen voor het werken aan noodzakelijke verbeteringen in jeugdbeleid. Ook aansluiten bij jeugd en veiligheid.

Methodieken

- Analyseren van leerprocessen en hierop methodieken ontwikkelen.
- Oriënteren op het aankweken van interesse voor de samenleving.
- Inzetten op voorbeeldgedrag en op rolmodellen.

Coördinatie

- Jeugdvoorzieningen, zodanig afstemmen dat de ketens zich sluiten en duidelijk wordt welke schakels ontbreken.
- De keten van netwerken en coördinatie versterken op basis van een gemeenschappelijk referentiekader.

Maatregelen en aanpak

Ketens versterken:

Jeugdvoorzieningen in overzichtelijk kader plaatsten. Sluitende, doorlopende lijnen voor ontwikkeling en opvoeding, leren en vorming, vrije tijd. Systeem dat uitgaat van het kind en ouders. Zodanig dat duidelijk wordt welke schakels in de keten ontbreken.

Uitgangspunten:

- Alle voorzieningen afstemmen op de (gezonde) ontwikkeling van het kind
- Samenhang brengen in de milieus van gezin, school en vrije tijd, als werelden die op elkaar inspelen
- Het recht op bescherming van het individu / de jongere.

Niveaus:

Organiseren van getrapte niveaus van preventie met bijhorende handelingen:

- Vaststellen van de grenzen van de eigen verantwoordelijkheid van de burger
- Basisvoorzieningen die kwaliteit leveren; dit voorkomt storingen in het opgroeien
- Signaleren (dat er echte, serieuze problemen ontstaan)
- Voorkomen van erger (interventie)

Voorzieningen Preventie:

- Onderwijs: systeem voor signaleren van achterstand in ontwikkeling, van overbelasting, b.v. jonge mantelzorger en van opvoedingsproblemen
- Voorschoolse voorzieningen: voldoende capaciteit, voor ieder toegankelijk, professionalisering.
- Inzetten van de brede school
- Versterkt jongerenwerk.
- Opvoedingsondersteuning:
 - Inzichtelijk maken voor burgers; informatie en adviestaak onderdeel maken van MAST
 - Taak voor op te zetten Centrum voor Jeugd en Gezin.

Coördinatie:

Ingezet zal worden op de ontwikkeling van een lokaal coördinatiepunt, Centrum voor Jeugd en Gezin. De ketensamenwerking met diverse organisaties wordt gericht op het resultaat voor de klant.

De rechtstreekse financiering van consultatiebureaus door gemeenten per 2008 biedt kansen een impuls te geven aan de ontwikkeling hiervan.

Bestuurlijke afstemming:

- Portefeuilles onderwijs, jeugd en veiligheid
- Gemeente en provincie over de aansluiting tussen jeugdbeleid en jeugdzorg.

Proces:

Evaluatie van de uitkomsten van het Rekenkameronderzoek naar de effectiviteit van het jeugdbeleid.

Vaststellen van 3 projecten voor de voorgestelde verbeteringen:

- Opstellen matrix algemene jeugdvoorzieningen
- Preventie
- Aansluiting jeugdbeleid / jeugdzorg

Beleidsthema: "Maatschappelijk Steunpunt MAST"

Omvat Prestatieveld 3: Het geven van informatie, advies en cliëntenondersteuning

Ambitie "Burgers met maatschappelijke vragen (verder) helpen"**Huidige situatie**

Op 1 januari 2007 is MAST van start gegaan. Er is elke dag inloopspreekuur, telefonisch spreekuur en binnenkort komt het digitale loket beschikbaar.

De huidige bezoekers vragen voornamelijk naar zorgvoorzieningen. Er komen nauwelijks vragen over andere Wmo onderwerpen.

De organisatie is een groeiemodel. Nog dit jaar zullen er verdere afspraken worden gemaakt over de samenwerking met ketenpartners en doorverwijzing van en naar MAST.

De werking van het loket wordt eind 2007 geëvalueerd.

Evaluatie:

Klanten: Verbreden van de doelgroep. De publieksbalie wordt een wettelijk verplicht KCC (klant contact centrum). Hier worden 80 % van de vragen van burgers afgehandeld. De overige 20 % van de vragen zijn specialistische vragen waar verdieping en deskundigheid zoals van een MAST consulent of zorgconsulent voor nodig zijn. Dit impliceert dat deze vragen in een privé sfeer en op een andere locatie worden afgehandeld.

Werkproces: Voor de consulenten is het onduidelijk waar de grenzen liggen tussen de informatietaak van MAST en die van instellingen.

- De taken van MAST zijn onduidelijk: alleen Wmo verstrekkingen of meer? De formatie voorziet alleen in Wmo verstrekkingen.
- Hoe is de procedure voor doorverwijzing geregeld en hoeveel ruimte is er voor MAST de werkelijke vraag te achterhalen en aan het antwoord te werken.
- Het ontbreekt aan een duidelijke definitie van de eenvoudige indicaties.

Bereikbaarheid: Veel telefoontjes komen bij de receptie binnen als het loket bezet is. Voor sommige burgers kan dit een extra drempel zijn. Bijkomend probleem is het openen van de digitale agenda's. Dit moet op een makkelijke manier geregeld worden.

Andere problemen zijn de fysieke beveiliging en het gebrek aan privacy van het loket.

Aansturing: Algemeen wordt leiding gemist. Dit wrekt zich op het gebied van actueel houden van de informatie, de afstemming met andere organisaties, het evalueren en verbeteringen bewaken en in het begeleidingsproces van klanten.

Van heden naar toekomst

De ambitie is MAST uit te laten groeien tot een herkenbare en vertrouwen wekkende plek waar burgers terecht kunnen als zij een oplossing zoeken voor een maatschappelijk probleem. Voorwaarde is een goede telefonische bereikbaarheid en doorschakeling. Stimuleren van een ontwikkeling in aantal en inhoud van de vragen, in samenwerking met ketenpartners.

Deze ambitie sluit goed aan bij de wettelijke verplichting de publieksbalie uit te laten groeien tot een Klant Contact Centrum. Voor de hand ligt beide ambities tot één lijn te verenigen en MAST te laten profiteren van de opwaardering van de publieksbalie. Concreet betekent dit dat MAST meedoet in het project "Werk aan de winkel".

Voorgesteld wordt een onderscheid te maken in verbeteringen op de korte termijn, die ook op korte termijn door het project "Werk aan de winkel" aangepakt moeten worden. En de verbeteringen op lange termijn, waarin de consultants zich in oplossingen moeten verdiepen en met plannen komen, aan te pakken in de projecten vanaf 2008.

Maatregelen en aanpak

Lijn:

MAST laten meedoen aan het project "Werk aan de winkel" en daarmee profiteren van alle mogelijkheden die de ontwikkeling naar een toekomstig Klant Contact Centrum biedt:

- Alle inspanningen voor het verbeteren van de publieksdienstverlening.
- Mogelijkheden de aansturing, coördinatie en leiding te regelen.
- Faciliteiten te verbeteren.

Verbeterpunten:

- Systeem voor werkprocessen.
- "MAVIM" systeem ligt al 4 jaar klaar moet operationeel gemaakt worden. De software is gratis te krijgen van andere gemeenten. De ICT afdeling erbij betrekken.
- Registratiesysteem.
- "BAVAK" (voor bijhouden van tijdsinvestering in een klant) bekijken, of dat voor klantenbegeleiding gebruikt kan worden.
- De digitale opschaling van het loket tot aanvraagloket (beveiliging, DigiD).
- Toepassen van de sociale kaart in de praktijk:
 - Actueel houden van digitale informatie
 - Instellingen regelmatig uitnodigen voor kennismaking, informatie over werkwijze.
- Eind 2007 wordt MAST geëvalueerd. Klanttevredenheid en nader onderzoek moeten uitwijzen of het nodig is in de dorpen Biddinghuizen en Swifterbant een loket te openen.

Beleidsthema:**Opzetten "Servicepunt vrijwilligerswerk en informele zorg"⁹**

Omvat Prestatieveld 4: Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers

Ambitie "Spin in het web voor maatschappelijke inzet".**Huidige situatie**

- Dronten kent een vanzelfsprekende traditie in het vrijwilligerswerk en de vrijwillige zorg. De ondersteuning van de mantelzorgers is een nieuwe taak voor de gemeente die per 1-1-2008 geregeld moet zijn.
- De georganiseerde vormen van vrijwilligerswerk kennen veel onderlinge contacten. Het coördinatorenoverleg is doorgestart en draait goed. Dit geldt voor het ouderenwerk de vrijwilligersvacaturebank en de mantelzorgondersteuning.
- Landelijke vrijwilligersorganisaties als bijvoorbeeld het Rode Kruis en de Zonnebloem hebben hun eigen beleid, met eigen cursussen en activiteiten. Ook zij hebben een tekort aan mensen en opleidingen voor de informele zorg.
- De afstemming met zelfstandige vrijwilligersclubs zoals de Vrijwillige Palliatieve Thuiszorg VPTZ is groeiende.
- De Vrijwilligers Vacature bank is opgezet voor ondersteunen van vrijwilligerswerk. Taal en maatschappelijke stages zijn aankomende taken, evenals andere nieuwe taken voor de VVB in het brede vrijwilligerswerkveld.

Evaluatie

- Dronten kan trots zijn op de aanwezige sociale verbanden en de vanzelfsprekende inzet van vrijwilligers en mantelzorgers. Ook de kerken spelen een belangrijke rol.
- Het meldpunt vrijwillige zorg, gevestigd in Lelystad, liep nooit zo goed. Dronten wil dit liever zelf organiseren.
- Volgens de consultants worden de wijkposten behoorlijk bezocht. De inloopsprekuren weer niet.
- Versnippering van vrijwillige inzet ontstaat in de aansturing en in de middelen. De afstand tussen uitvoering, beleid/coördinatie is te groot.
- Er is breed draagvlak voor betere coördinatie en ondersteuning. Men denkt dat het beter is tot één punt te komen voor ondersteuning van het vrijwilligerswerk, de (sport)verenigingen, de vrijwillige zorg en de ondersteuning van mantelzorgers. Bij voorkeur onder te brengen bij de Meerpaal.
- Het vrijwilligerswerk voor welzijn en informele zorg enerzijds, en anderzijds het verenigingsleven en de sport, zijn gescheiden circuits, maar in versterking van de

⁹ Zie begrippenlijst, bijlage 3

onderlinge contacten zien alle partijen een duidelijke meerwaarde. Voor vrijwilligers in de sport e.d. gelden andere kengetallen (bijvoorbeeld voor begeleiding door professionals) dan voor zorg. De werving is ook anders.

Van heden naar toekomst

1. Koesteren vrijwilligersorganisaties

Dronten mag niet alleen trots, maar ook zuinig zijn op alle vrijwillige inzet, al dan niet in georganiseerd verband. Dit betekent zorgvuldig omgaan met de gegroeide structuren. Alles wat goed gaat, vooral zo laten, volgens de regels van de mensen zelf. Versterken van het vrijwilligerswerk en de informele zorg zal bestaan uit ondersteunen, service verlenen, coördineren van vraag en aanbod.

2. Servicepunt informele zorg en vrijwilligerswerk ontwikkelen.

Doel: "Ondersteuning van bruisend vrijwilligerswerk en informele zorg".

De aanwezige, gesubsidieerde vormen van steun en coördinatie, worden uitgenodigd samen één steunpunt te vormen.

Doel van het lokale servicepunt is een spilfunctie te vervullen in Dronten en de bindingen in de samenleving te versterken. Een adequaat servicepunt biedt tevens kansen voor het welzijnswerk zelf. Via de ingang komen vragen binnen. De individuele vragen worden beantwoord. Op trends en achterliggende maatschappelijke problemen kan het welzijnswerk inspelen.

3. Lokaal netwerk

Regelmatig treffen van (voorzitters en coördinatoren) vrijwilligerswerk breed.

De werelden van sport en vrije tijd, van hulp en zorg, de kerkgemeenschap en van het samenleven in de wijken met elkaar te vermengen als verrijking voor de Drontense samenleving.

Maatregelen en aanpak

1. Uitwerken van het model voor het Servicepunt.

Markt en klanten:

- Burgers van Dronten met hulpvraag of hulpaanbod
- Mantelzorgers en zorgvrijwilligers
- Organisaties die vrijwilligerswerk aanbieden of aanvragen
- Vrijwilligersorganisaties die ondersteuning kunnen gebruiken.

Doel:

Coördinatie en ondersteuning van alle vormen van vrijwilligerswerk en informele zorg

Taken:

- Adequaaf afstemmen van vraag en aanbod vrijwilligerswerk. Bevorderen vraagsturing, outreachend werken.
- Organiseren van de ondersteuning en belangenbehartiging van mantelzorgers en vrijwilligers
- Organiseren en onderhouden van lokaal, sociaal netwerk en afzonderlijke specifieke netwerken.

Organisatie:

- Eén voordeur, daarachter een front office en een back office.
- Laagdrempelig, herkenbaar en toegankelijk
- Dienstverlenend voor alle klanten en klantgroepen, professionaliteit garanderen.

Voorwaarden:

1. Eenheid in taalgebruik en woordkeuze. Enkel de begrippen: "vrijwilligerswerk" en "informele zorg" gebruiken.
 - Beschikbare financiële middelen toekennen aan het Servicepunt en zo mogelijk oormerken van het geld.
2. Welzijnswerk voorbereiden op innovatie
 - Inventariseren van voorwaarden die nodig zijn voor de realisatie van een goed werkend Servicepunt voor vrijwilligerswerk en informele zorg. Plaats voor het Servicepunt bepalen.
 - Visie formuleren op de inzet en organisatie van het welzijnswerk.
3. Plannen voor het Steunpunt bespreken met voorzitters / coördinatoren van lokaal werkende vrijwilligersorganisaties.
 - Inventariseren van behoefte aan service en ondersteuning.
 - Verdeling aanbrengen in lokale en bovenlokaal te regelen ondersteuning.

**Beleidsthema: "Ondersteuning Plus,
Aan gehandicapten, chronisch zieken en ouderen**

Omvat: Prestatievelden 5 en 6:

- Het bevorderen van deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem
- Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van zelfstandig functioneren of het deelnemen aan het maatschappelijke verkeer

Ambitie "Keten die in toenemende mate snel, flexibel, adequaat in haar informatieverschaffing en dienstverlening zal voorzien".

Huidige situatie

Beleid

- Verordening, een handboek, en besluiten over individuele verstrekkingen
- Er zijn weinig collectieve zaken geregeld

Praktijk

- De behoefte aan welzijnsvoorzieningen voor deze brede doelgroep is lang niet bekend.
- Veel ouderen hebben de wens oud te kunnen worden in de eigen leefomgeving. Jong gehandicapten en andere groepen mensen met een zorgvraag kunnen behoefte hebben aan kleinschalige woonvormen, geïntegreerd in bestaande wijken, al of niet met begeleiding of zorg. De combinatie van vergrijzing en het streven naar (en de ontstane noodzaak voor), zo lang mogelijk, zelfstandig te wonen stelt andere eisen aan woning, woonomgeving, voorzieningen en zorgaanbod.
- Er zijn gecompliceerde gevallen bekend van mensen die niet adequaat worden geholpen. Na verwijzing door MAST komen zij bijvoorbeeld op een wachtlijst.
- De taken van Sociale zaken zijn veranderd. Werkafspraken met MAST zijn nodig over verwijzing en begeleiding.

Evaluatie

Wonen

- Woningvoorraad: in het kader van de ontwikkeling van Woonzorgzone Ark-Regenboog is voor de gemeente Dronten de vraag naar seniorenhuisvesting in beeld gebracht. Diverse woningbouwprojecten zijn in voorbereiding. Door gewijzigde inzichten t.a.v. het tempo van extramuraliseren, is een actualisatie van de behoefteprognoses gewenst. Dit geldt ook voor bijzondere doelgroepen zoals bewoners met een lichamelijke of verstandelijke beperking.
- Aandachtspunt: er is nog geen expliciet beleid m.b.t. levensloopbestendig (of aanpasbaar) bouwen. Er dient een afweging plaats te vinden welke maatregelen worden "opgelegd" aan ontwikkelende partijen, met de instrumenten die de gemeente

heeft om dit af te dwingen. Bouwbesluit geeft gemeente ruimte voor eigen criteria.

- Aandachtspunt: een goed toegankelijke openbare woonomgeving (geen lantaarnpalen die in de weg staan, ruimte voor scootmobiel/rollator, veilige oversteekpunten, etcetera). Dit zou de komende tijd bestudeerd moeten worden. Nauwe afstemming met de afd. RIB is een vereiste.
- De procedures (art. 19 WRO) zijn te lang en niet afgestemd op het snel willen faciliteren van woningaanpassingen.
- Beter aansluiten op de onderhoudscyclus van verhuurders (m.n. OFW): moment van onderhoud/verbetering gebruiken voor aanpassingen tbv senioren (bv. hendelkranen).

Welzijn

- Huidig aanbod: Collectief vervoer (oude Wvg voorziening), maaltijdvoorziening, klussendienst
- Onderzoeken of sommige voorzieningen te realiseren zijn in Work First project, of via de VVB.
- Nadenken over collectieve regeling van dienstverlening (via welzijn) die je individueel aanbiedt. Vraag is altijd: Wat kun je als gemeente op je nemen? Wie is kwetsbaar? Wat is de behoefte, wat draagt bij aan participatie?

Van heden naar toekomst

Wonen

- Initiatieven nemen ter bevordering van zelfstandig blijven functioneren van mensen met een zorgvraag
- Ontwikkelen nieuwbouwplannen: gewone zelfstandige woningen zodanig bouwen dat de woning geschikt is voor elke fase van de levensloop, inclusief de laatste.
- Samen met ontwikkelende partijen, zorginstellingen en Meerpaal het concept van de woonservicegebieden/ zorgsteunpunten verder uitvoeren.
- Beleid ontwikkelen voor aanpasbaar en toegankelijk bouwen in samenspraak met instanties en betrokkenen, zodat nieuwe wooncomplexen worden voorzien van de meest voorkomende aanpassingen. Onderzoek naar maatregelen voor bestaande bouw.
- Bij nieuwbouwplannen mogelijkheid bespreken van toepassing bepaalde domotica-voorzieningen (ICT), die het leven veraangename, het invoeren van hulp en verzorging vergemakkelijken en een efficiënte inzet van personeel in de zorg mogelijk maken.
- Aandacht voor overdekte en af te sluiten parkeerplaatsen voor scootmobielen op aanvaardbare afstand van de voordeur, voorzien van voldoende manoeuvreer ruimte
- Zorginstellingen organiseren de levering van zorg en dienstverlening ook op grotere afstand.
- In nauwe samenspraak met woningcorporatie OFW onderzoeken welke aanpassingen er mogelijk zijn in de bestaande voorraad.

Welzijn en zorg

- Inventarisatie en analyse van de vraag, op basis van de informatie van MAST, welzijn Meerpaal, uitkomsten preventief onderzoek e.a. bronnen.
- Inventarisatie en analyse van het aanbod. Zoeken naar standaarden.
- De dienstverlening inrichten op de vraag, op ondersteuning in het algemeen, i.p.v. inrichten op doelgroepen.
- Meer inspanningen leveren voor het achterhalen van de vraag, samen met

(vrijwilligers)organisaties zoals Steunpunt mantelzorg, "Onder Dak", MEE.

- Ook de mogelijkheden van welzijnsaanbieders zouden eerst geïnventariseerd en daarna goed op de vraag afgestemd moeten worden.
- Relatie Wmo – WWB. In beeld brengen van de mogelijkheden van de integratieprojecten WWB voor de Wmo. Onderzoek naar het afstemmen van de behoefte van hulpvragers en de mogelijkheden van vrijwillige inzet van WWBers.
- Hoe kan de signalering vanuit o.a. sociale zaken en verwijzing naar bijvoorbeeld schuldhulpverlening worden verbeterd?
- Inventariseren wat er al geregeld is vanuit andere wetgeving, wat ontbreekt, en wat de gemeente dus moet doen.

Beleidsthema "Vangnet"**Maatschappelijke opvang, huiselijk geweld, verslavingszorg OGGZ**

Omvat Prestatievelden 7,8,9 :

- Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder sociale pensions en vrouwenopvang
- Het bevorderen van de openbare geestelijke gezondheidszorg; met uitzondering van psychosociale hulp bij rampen
- Het voeren van verslavingsbeleid.

Ambitie**"Sluitende keten voor kwetsbare burgers¹⁰"****Huidige situatie**

Dronten onderschrijft de doelstellingen van de G4 die in het Stedelijk Kompas Almere Flevoland 2007-2010, worden genoemd. Te weten: vermindering in aantal van gevallen van dakloosheid, huisuitzetting en overlast.

Almere is centrumgemeente en verdeelt het rijksbudget voor de prestatievelden 7,8 en 9, en is bovendien verantwoordelijk voor de beleidsontwikkeling op deze gebieden. Dit in overleg met alle Flevolandse gemeenten. Almere is behalve met de opstelling van het Kompas, ook bezig met herziening van de regiovisie verslavingszorg.

Almere is ook verantwoordelijk voor de verdeling van de rijksmiddelen voor "toeleiding OGGz". Dit betreft bemoeizorg: het toeleiden van hulpbehoevenden, die er niet zelf om vragen, naar zorg. Over doelgroepen en over wat toeleiding is, zijn diverse stukken met elkaar in tegenspraak en kan verschil van mening ontstaan. Veel zaken in de preventieve sfeer kunnen als toeleiding worden beschouwd: politie, sociaal raadslieden, maatschappelijk werk, de Drontense schuldhulpverlening, en meldpunten mishandeling en Vangnet & Advies.

Beleid:

- Plan van Aanpak verloedering en overlast 2005-2007. AWBZ middelen voor OGGz worden overgeheveld van GGZ-instellingen naar gemeenten, die daarmee aanbod van GGZ-instellingen kunnen inkopen. Bedoeling is de gemeentelijke regierol te versterken.
- Wcpv: Het bevorderen van de OGGz wordt van deze wet overgebracht naar de Wmo.
- Gemeenschappelijke Regeling GGD
- Bopz: op dit moment gaat een wijziging naar de Eerste Kamer, die er o.a. op neerkomt dat behandelaars meer dwang kunnen uitoefenen om medicatie toe te dienen.
- De lopende pilots m.b.t. ondersteunende en activerende begeleiding.

*Praktijk***Knelpunten:**

In het Stedelijk Kompas worden de volgende genoemd, die voor de gehele regio gelden.

- Preventie en toeleiding naar hulpverlening nog niet optimaal.

- Onvoldoende opvangvoorzieningen.
- Onvoldoende cliëntmanagers.
- Doorstroom naar begeleid wonen onvoldoende (gebrek aan woningen en begeleiding).
- Cliëntinformatie nog niet ontwikkeld.
- Geen structurele samenwerking met zorgkantoren, CIZ, woningcorporaties en de provincie.

De knelpunten specifiek voor Dronten:

- De cijfers van meldingen huiselijk geweld¹¹ lopen op sinds 2005.
- Er wordt veel alcohol genuttigd door jongeren.
- De preventie en voorlichting over verslaving door CAD (aangestuurd vanuit Zwolle) werkt niet echt. Wel is duidelijk dat deze voorlichting door de hele regio op alle scholen gegeven moet worden, omdat jongeren vaak in een andere plaats op school zitten.
- Slachtoffers van huiselijk geweld kennen vaak de weg naar hulp niet. MAST loket en de politie zijn niet anoniem genoeg. Ook is er geen crisisdienst voor de nacht.

Evaluatie

Oplossingen die in het Stedelijk Kompas worden aangedragen voor heel Flevoland:

- Ambitieverhoging: Vangnet moet het totale spectrum omvatten van preventie en schuldsanering, via behandeling en opvang, naar reïntegratie in het arbeidsproces en naar terugkeer in normale woonvormen.
- Betere prognose woonvoorzieningen.
- Beter gebruik WWB.
- GGD wordt informatieknooppunt. Voor of na de zomer is de leefstijlmonitor gereed.
- Uitbreiding bed-bad-brood voorzieningen.
- Versterking trajectaanpak cliënten.

Oplossingen voor Dronten:

- Samenwerking bevorderen tussen instanties. Gemeente moet meer regie voeren, ook al is dat wel eens lastig als er geen subsidierelatie is. Er is voor maatschappelijke opvang en huiselijk geweld bijv. het meldpunt, het AMK, het ASHG.
- Er zou een 24 uur crisisdienst moeten zijn voor meldingen van huiselijk geweld. Men zou ook een telefoonnummer moeten hebben waarmee men een afspraak kan maken voor huisbezoek.
- Versterking preventief vangnet van meldpunt V&A, inbreng GGZ en verslavingszorg. Samenwerking op wijkniveau met algemeen maatschappelijk werk. Schuldenaanpak kwetsbare groepen i.s.m. corporaties.
- De "brug naar werk". Coördinatie op de aansluiting tussen onderwijs en arbeid. Voor kwetsbare jongeren van 18 jaar en ouder is het moeilijk op de werkplek te aarden. Vergelijkbaar met de trajecten voor oudkomers in de wet inburgering. Eén zelfde methodiek voor kwetsbaren inzetten
- Bestuurlijk platform dat duidelijke keuzes voor Dronten maakt n.a.v. de evaluatie van het meldpunt. Bestuurlijke regie in provinciebreed portefeuillehouderoverleg.

¹¹ Zie begrippenlijst bijlage 3

Maatregelen en aanpak

- Lokaal vangnet met multidisciplinair team, voor zwakkeren in de samenleving organiseren. Dit in afstemming met regionaal beleid.
Doel: Huisvesting op maat. Dak boven het hoofd, opvang, schuldhulpverlening, differentiatie in begeleiding. Relatie leggen met prestatievelden 4, 5 + 6.
- Meldpunt Vangnet en Advies inzetten als preventie-instrument. Begeleiding op de (hoofd) problematiek inzetten.
- Overleg met CAD over voorlichting i.o.m. Almere en andere gemeenten.
- Overleg met zorgkantoren over mensen die hun premie niet betalen (op dezelfde manier als met woningcorporaties en nutsbedrijven) en toeleiding van deze mensen naar schuldhulpverlening.

Bijlage 2 Lijst van instellingen, te betrekken bij Wmo programma (nog uit te breiden)

Samenleven in wijk en buurt

- Sportverenigingen
- Ver. Dorpsbelangen Biddinghuizen
- Ver. Dorpsbelangen Swifterbant
- Politie
- GGD, meldpunt V&A
- Leger des Heils
- OFW
- Etc.

Opgroeien in Dronten

- Scholen bo
- Scholen vo
- Kinderopvang
- Peuterspeelzalen
- Sportverenigingen
- Icare
- GGD
- MDF
- Bureau Jeugdzorg
- Jeugd en jongerenwerk
- Bibliotheek
- Speeltheek
- Politie
- ROC
- RMC
- Etc.

Maatschappelijk Steunpunt MAST

- Zie onder de andere beleidsthema's.

Opzetten servicepunt vrijwilligerswerk en informele zorg

- Steunpunt Mantelzorg
- Meerpaal welzijn
- Vrijwilligers vacature Bank Meerpaal
- Etc.

Ondersteuning Plus, aan gehandicapten, chronisch zieken en ouderen

- St. Onder Dak
- Stuurgroep ouderenbeleid
- Particuliere verhuurders
- Makelaar
- MEE
- Meerpaal Welzijn
- MDF
- OFW

- Kwintes
- Hagro
- Woonzorgcentrum De Regenboog
- Thuiszorg Icare
- CIZ
- Zorgboerderij de Pruimenpot
- Etc.

Vangnet Maatschappelijke opvang, huiselijk geweld, verslavingszorg, OGGz

- GGD (OGGz)/meldpunt V&A
- CAD
- Centrumgemeente Almere
- ASHG
- AMK
- Steun en Informatiepunt GGz
- St. Labyrinth in Perspectief
- Programma Lokale Versterking
- Kwintes
- Politie
- Meerkanten
- Leger des Heils
- Arcuris
- OFW
- MDF
- CIZ
- Zorgkantoor
- Etc.

Bijlage 3 Lijst met afkortingen en begrippen

Afkorting	Betekenis
AMK	Algemeen Meldpunt Kindermishandeling
ASHG	Algemeen Steunpunt Huiselijk Geweld
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BAVAK	Klantvolgsysteem voor de publieksbalie: uitgifte van volgnummers met categorieën, bijhouden wachttijden etc.
Bopz	Besluit opnemng in psychiatrische ziekenhuizen
Cad (stichting)	Ambulante verslavingszorg
CBI	Schuldhulpverlening is een onderdeel van Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland.
Civil Society	Een samenleving met sterke sociale verbanden, waarin burgers elkaar helpen.
CIZ	Centraal Indicatieorgaan Zorg
Compensatiebeginsel	Het principe dat de gemeente verplicht is maatschappelijke ondersteuning te bieden aan burgers met beperkingen die hen in staat stelt: <ul style="list-style-type: none"> a) een huishouden te voeren, b) zich te verplaatsen in en om de woning, c) zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel, d) medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan. Aan de andere kant moet ook rekening worden gehouden met de capaciteit van de aanvrager om de nodige maatregelen zelf te betalen.
Extramuraliseren	Steeds meer patiënten buiten instellingsmuren laten wonen en behandelen.
G4	De 4 grote steden: Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Den Haag
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheids Dienst
Huiselijk geweld	Huiselijk geweld kan bestaan uit fysiek -, seksueel -, en psychisch geweld. Plegers kunnen familieleden, (ex)partners of huisvrienden zijn. Slachtoffers kunnen mannen, vrouwen, jongens en meisjes van alle leeftijden zijn.
Informele zorg	Hieronder vallen mantelzorg en vrijwillige zorg
Keten	Een enkelvoudig lijnvormig dwarsverband van een aantal zelfstandige organisaties die samenwerken om een beoogd resultaat te bereiken.
Ketenregie	Het managen van een keten (of een netwerk) door coördinatie van de doelen en activiteiten van betrokken (f)actoren op vrijwillige basis. Het doel van ketenregie is vraag en aanbod op elkaar af te stemmen en een oplossing te brengen voor het probleem van een klant.

Mantelzorg	Zorg die noodzakelijkerwijs langdurig, onbetaald en vanuit een persoonlijke betrokkenheid wordt verleend door familie, vrienden en mensen van alle leeftijden, uit de naaste omgeving van hulpbehoevende ouderen, zieken of gehandicapten.
MAVIM	Methodische Aanpak Voor Informatie Management: computersysteem dat werkprocessen vastlegt voor publieksbalie
MEE	Organisatie voor informatie, advies en ondersteuning bij leven met een beperking en chronische ziekte.
Meldpunt V&A	Meldpunt Vangnet & Advies: na melding door professionals van een situatie van vervuiling, verwaarlozing of mishandeling gaat men op huisbezoek teneinde het probleem op te lossen. Het meldpunt is een onderdeel van de GGD.
Netwerk	Een matrix met horizontale en verticale dwarsverbanden van een aantal zelfstandige organisaties die samenwerken om een beoogd resultaat te bereiken.
OBD	Overleg Belangenbehartiging Dronten: organisatie van belanghebbenden die de gemeente adviseert over te voeren beleid.
OFW	Oost Flevoland Woondiensten: woningcorporatie
OGGz	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
Palliatieve zorg	Verzachtende zorg die de ziekteverschijnselen doet afnemen, maar niet geneest.
Pilot	Proefproject
RIB (afd. v.d. gemeente)	Ruimtelijke Inrichting en Beheer
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt: probeert schooluitval te voorkomen
SGBO	Onderzoeksbureau van de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten
Sociaal kwetsbaar	zijn mensen die: <ul style="list-style-type: none"> - niet of onvoldoende in staat zijn om in de eigen bestaansvoorwaarden te voorzien (huisvesting, voedsel, inkomen, sociale contacten, zelfverzorging) - meerdere problemen tegelijk hebben, bijv. sociaal isolement, verwaarlozing van zichzelf en/of eventuele kinderen, problemen met huiselijk geweld, vervuiling van woonruimte/-omgeving, overlastgevend gedrag, schulden, psychische problemen of verslavingsproblemen. - niet de zorg krijgen die ze nodig hebben om zich te handhaven, en; - geen hulpvraag stellen waar de reguliere hulpverlening een antwoord op heeft. Vaak is ongevraagde bemoeienis of hulpverlening

	<p>nodig.</p> <p>Voor Dronten met 38.484 inwoners zou het gaan om ongeveer 269 personen. (Dat lijkt veel, maar in de Flevomonitor 2006 worden er al zo'n 247 gemeld, en dat zijn alleen degenen die in aanraking komen met hulpverlening. Het "stille leed achter de voordeur" zou kunnen zorgen voor de aanvulling tot 269)</p>
Sociale cohesie	Sociale samenhang
Vrijwilligerswerk/vrijwillige inzet	Werk dat in enig georganiseerd verband, onverplicht en onbetaald, wordt verricht t.b.v. andere mensen of de samenleving, zonder dat degene die het verricht daar voor zijn/haar levensonderhoud van afhankelijk is.
Vrijwillige zorg	Hetzelfde werk als hierboven genoemd, maar hier betreft het zorgende werkzaamheden
WCPV	Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid
WWB	Wet Werk en Bijstand
WRO	Wet Ruimtelijke Ordening
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wvg	Wet voorzieningen gehandicapten
VWS (ministerie)	Volksgezondheid Welzijn en Sport

Bijlage 4 Wetsartikelen

Artikel 3 van de Wmo:

1. De gemeenteraad stelt een of meer plannen vast, die richting geven aan de door de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders te nemen beslissingen betreffende maatschappelijke ondersteuning.
2. De gemeenteraad stelt het plan telkens voor een periode van ten hoogste vier jaren vast. Het plan kan tussentijds gewijzigd worden.
3. Het plan bevat de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning.
4. In het plan wordt in ieder geval aangegeven:
 - a. wat de gemeentelijke doelstellingen zijn op de verschillende in artikel 1, eerste lid, onder g, genoemde onderdelen van maatschappelijke ondersteuning;
 - b. hoe het samenhangende beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning zal worden uitgevoerd en welke acties in de door het plan bestreken periode zullen worden ondernomen;
 - c. welke resultaten de gemeente in de door het plan bestreken periode wenst te behalen;
 - d. welke maatregelen de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders nemen om de kwaliteit te borgen van de wijze waarop de maatschappelijke ondersteuning wordt uitgevoerd;
 - e. welke maatregelen de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders nemen om voor degene aan wie maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdelen 2°, 5° en 6°, wordt verleend, keuzevrijheid te bieden met betrekking tot de activiteiten van maatschappelijke ondersteuning;
 - f. op welke wijze de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders zich hebben vergewist van de behoeften van kleine doelgroepen.

Conform artikel 11 verlangt de overheid van gemeenten dat zij burgers en organisaties bij de gemeentelijke planvorming betrekken. Artikel 12 legt daarbovenop vast dat in ieder geval ook cliëntenorganisaties moeten worden geconsulteerd. Conform artikel 9 verplicht het kabinet de gemeenten jaarlijks bepaalde prestatiegegevens openbaar te maken, waarbij het overigens niet de bedoeling is een verantwoordingsrelatie met het Rijk vorm te geven. Het openbaar maken van prestatiegegevens geeft gemeenten een prikkel, zo verwacht het kabinet, zichzelf met de prestaties van andere gemeenten te vergelijken en de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning te verbeteren.

Bijlage 5 Publicaties van de gemeente in zake de Wmo

Plan van aanpak Wmo, vastgesteld 31-5-2005

Bevat de taken voor de ambtelijke organisatie rondom de vormgeving van de Wmo

Notitie Kaderstelling Wmo, vastgesteld 27-10-2005

Geeft de kaders weer waarbinnen de Wmo moet worden vormgegeven.

Startnotitie Wmo loket, vastgesteld mei 2006

Verordening maatschappelijke ondersteuning, vastgesteld juli 2006

Besluit eigen bijdragen en financiële tegemoetkomingen maatschappelijke ondersteuning, vastgesteld 19-12-2006